

"Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 09 шілдедегі N 597 Заңы

1-бап. "Білім туралы" 1999 жылғы 7 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1999 ж., N 13, 429-құжат; N 23, 927-құжат; 2001 ж., N 13-14, 173-құжат; N 24, 338-құжат) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1) 1 - б а п т а :

4) тармақшадағы "аттестаттау" деген сөз "мемлекеттік аттестаттау" деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 4-1) тармақшамен толықтырылсын:

"4-1) педагогикалық қызметкерлерді аттестаттау - педагогикалық қызметкердің біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарына сәйкестігін анықтау мақсатымен жүргізілетін рәсім;"

5) тармақшадағы "мен біліктілік" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 6-1) тармақшамен толықтырылсын:

"6-1) мемлекеттік атаулы стипендия - Қазақстан Республикасының Президенті және (немесе) Қазақстан Республикасының Үкіметі тағайындайтын стипендия;"

мынадай мазмұндағы 14-1) тармақшамен толықтырылсын:

"14-1) бірыңғай ұлттық тестілеу - кәсіптік орта және кәсіптік жоғары білім беру ұйымдарына қабылдау емтихандарымен біріктірілген жалпы орта білім беретін оқу орындарында жоғары сатыда білім алушыларды қорытынды мемлекеттік аттестаттау нысандарының бірі;"

19) тармақшадағы ", нәтижелері бойынша білімі туралы құжат (куәлік, аттестат, мамандық куәлігі, диплом) берілетін" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 19-1) тармақшамен толықтырылсын:

"19-1) атаулы стипендия - тиісті білім беру бағдарламаларын ойдағыдай меңгерген, ғылыми-зерттеу жұмыстарымен шұғылданатын, оқу орнының қоғамдық, мәдени және спорттық өміріне белсене қатысатын неғұрлым қабілетті білім алушыларды көтермелеу үшін жеке немесе заңды тұлғалар тағайындайтын стипендия;"

20-1) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"20-1) қабылдау квотасы - I, II топтағы мүгедектер, бала кезінен мүгедектер, мүгедек балалар, ауыл (село) жастары арасынан шыққан азаматтар мен Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылмайтын ұлты қазақ адамдарды, сондай-ақ жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды кәсіптік орта және

кәсіптік жоғары білім беретін білім беру ұйымдарына қабылдау үшін бөлінетін білім беру гранттары мен кредиттерінің шекті саны;"

мынадай мазмұндағы 21-1) тармақшамен толықтырылсын:

"21-1) кешенді тестілеу - ақпараттық технологияларды қолдану арқылы бірнеше оқу пәндері бойынша бір мезгілде өткізілетін емтихан нысаны;"

22) тармақшадағы "жоғары сатыдағы" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 27-1), 28-1), 28-2) тармақшалармен толықтырылсын:

"27-1) білім беру мониторингі - білім беру процестерін жүзеге асырудың нәтижелері мен шарттарының, білім алушылар контингентінің, білім беру ұйымдары желісінің жай-күйін және өзгерістер серпінін жүйелі түрде байқау, талдау, бағалау және болжау;"

;

"28-1) білім алушыларды аралық аттестаттау - бір оқу пәнінің оны бітіргеннен кейінгі бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім;

28-2) аралық мемлекеттік бақылау - білім сапасын білім беру ұйымдарына тәуелсіз бақылаудың бір түрі;"

39) тармақшадағы "толық көлемінде" деген сөздер "осы Заңда белгіленген шекте" деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 39-1) тармақшамен толықтырылсын:

"39-1) штаттағы оқытушы - білім беру ұйымының штат кестесінде көзделген қызметті атқаратын және жеке еңбек шартының негізінде лауазымдық міндеттерін орындайтын оқытушы;"

40) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"40) экстернат - білім алушы сабаққа үнемі қатыспай-ақ білім беру бағдарламасына сәйкес оқу пәндерін өз бетінше оқитын оқыту нысандарының бірі;"

41-1) тармақшадағы "жұмыс істейтін орта оқу орны" деген сөздер "білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы" деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 2-баптың 2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше ережелер белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.";

3) 4 - б а п т а :

2-тармақ "осы деңгейлердің" деген сөздерден кейін "(олардың сатыларының)" деген сөздермен толықтырылсын;

5-тармақтың екінші бөлігінің үшінші абзацы ", мүгедек балалар" деген сөздермен толықтырылсын;

4) 6-баптың 1-тармағының төртінші және алтыншы абзацтары алып тасталып, бесінші абзацтағы "деңгейіне" деген сөз "қойылатын жалпы талаптардың жиынтығын айқындайтын білім берудің мемлекеттік жалпыға бірдей стандарттары белгіленеді." деген сөздермен ауыстырылсын;

5) 9-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"9-бап. Білім беру ұйымдары

1. Бір немесе бірнеше білім беру бағдарламаларын іске асыратын және (немесе) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің күтімі мен тәрбие алуын қамтамасыз ететін заңды тұлғалар білім беру ұйымдары болып табылады.

Білім беру ұйымдарын Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жеке және заңды тұлғалар (құрылтайшылар) құрады.

Білім беру ұйымдарының қызметі Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін тиісті үлгідегі Білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік ережелерімен және солардың негізінде әзірленген жарғылармен реттеледі.

2. Білім беру ұйымының білім беру қызметін жүргізу құқығы лицензия алған кезден бастап туындайды және Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен ол қайтарып алынған немесе жарамсыз деп танылған сәттен бастап тоқтатылады.

3. Білім беру ұйымының мәртебесін (үлгісін, түрін) оның құрылтайшылары айқындайды және осы Заңның талаптары, білім беру қызметін лицензиялау кезіндегі біліктілік талаптары, тиісті үлгідегі Білім беру ұйымдары қызметінің үлгі ережелері ескеріле отырып, оның жарғыларында көрсетіледі.

Білім беру ұйымдарының мәртебесін растау немесе өзгерту мемлекеттік аттестаттау қорытындылары бойынша жүзеге асырылады.

4. Білім беру ұйымдары :

1) мемлекеттік (білім беру мекемелері және білім беру кәсіпорындары);

2) жеке меншік болуы мүмкін.

5. Білім беру ұйымдары :

1) мектепке дейінгі, мектептен тыс, арнаулы және жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған ұйымдар;

2) жалпы орта, кәсіптік бастауыш, кәсіптік орта, жоғары кәсіптік, жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік және қосымша кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орындары болып бөлінеді.

Білім беру ұйымдары түрлерінің номенклатурасын Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы бекітеді.

6. Жеке адамды тәрбиелеуде, оқытуда, кәсіби қалыптастыруда аса зор үлес қосқан жекелеген мемлекеттік білім беру ұйымдарына Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен ерекше мәртебе берілуі мүмкін.

Жекелеген жағдайларда ерекше мәртебені Қазақстан Республикасының Президенті беруі мүмкін.";

6) 1 2 - б а п т а :

1-тармақтағы "мамандықтар бойынша" деген сөздер алып тасталсын;

2-тармақтағы бірінші сөйлем "филиалдары" деген сөзден кейін "олар үшін лицензияға жеке қосымшалар беріле отырып," деген сөздермен толықтырылсын;

5-тармақ мынадай мазмұндағы 6) және 7) тармақшалармен толықтырылсын:

"6) штаттағы оқытушылардың бар екенін растайтын құжат;
7) дербес оқу-материалдық базасының бар екендігін растайтын құжаттар.";

8 - т а р м а қ т а :

екінші бөліктің екінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

"көрсеткіштердің білім беру қызметін лицензиялау кезінде қойылатын біліктілік талаптарымен белгіленгеннен төмендеп кетуі";

үшінші бөліктің төртінші абзацындағы "негіз болып табылады" деген сөздер алып тасталып, мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"лицензиаттың лицензия алу кезінде көрінеу дәйексіз ақпарат беруі негіз болып табылады.";

7) 13-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"13-бап. Білім беру ұйымдарына білім алушылар мен
тәрбиеленушілерді қабылдауға қойылатын
жалпы талаптар

1. Азаматты білім беру ұйымына қабылдау кезінде сол ұйым оны және (немесе) оның ата-анасын немесе өзге де заңды өкілдерін білім беру ұйымының жарғысымен, білім беру қызметін жүргізу құқығына берілген лицензиямен, қабылдау тәртібін және оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруды регламенттейтін басқа да құжаттармен т а н ы с т ы р у ғ а м і н д е т т і .

Қабылдау тәртібі тиісті үлгідегі оқу орындарына қабылдау ережелеріне сәйкес б е л г і л е н е д і .

2. Осы аумақта тұратын және тиісті сатыда білім алуға құқығы бар барлық азаматтардың қабылдануын қамтамасыз ететін бастауыш жалпы, негізгі жалпы және орта жалпы білім беру сатыларындағы білім беру ұйымдарына, сондай-ақ кәсіптік бастауыш білім беретін білім беру ұйымдарына қабылдаудың тәртібін құрылтайшы б е л г і л е й д і .

3. Азаматтарды кәсіптік орта, кәсіптік жоғары білім алу үшін білім беру ұйымдарына қабылдау азаматтардың өтініші бойынша конкурстық негізде жүзеге асырылады. Конкурстың шарттары азаматтардың білім алу құқықтарын сақтауға кепілдік беріп, неғұрлым қабілетті және тиісті деңгейдегі білім беру бағдарламаларын меңгеруге дайындығы бар азаматтарды қабылдауды қамтамасыз етуге тиіс.

К о н к у р с :

1) ағымдағы жылғы бірыңғай ұлттық тестілеудің нәтижелері бойынша берілген сертификаттар баллдарының негізінде;

2) осы Заңның 35-бабының 6-тармағында аталғандарға жатпайтын адамдар үшін кешенді тестілеу нысанында өткізілген түсу емтихандарының нәтижелері бойынша берілген сертификаттар баллдарының негізінде өткізіледі.

Білім беру гранттарын (гранттар болмаған жағдайда - кредиттерді) алуға конкурс

ө т к і з і л г е н

к е з д е :

1) "Алтын белгі" белгісімен марапатталған оқушылардың;
2) тізбесін Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы айқындайтын жалпы білім беретін пәндер бойынша халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жарыстардың (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған) республикалық және халықаралық орындаушылар конкурстары мен спорттық жарыстардың (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдарымен марапатталған) соңғы үш жылдағы жеңімпаздарының, сондай-ақ өздері таңдаған мамандығының олар жеңімпазы болып табылатын олимпиаданың, конкурстың немесе спорттық жарыстың пәніне сәйкес келген жағдайда, жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиадалар мен ғылыми жарыстардың (бірінші, екінші және үшінші дәрежелі дипломдармен марапатталған) ағымдағы жылғы жеңімпаздарының б а с ы м қ ұ қ ы ғы б о л а д ы .

Білім беру гранттары мен кредиттерін алуға арналған конкурсты өткізу кезінде көрсеткіштер бірдей болған жағдайда медициналық-элеуметтік сараптаманың қорытындысына сәйкес тиісті білім беру ұйымдарында оқуға болатын жағдайда I және II топтағы мүгедектердің, бала кезінен мүгедектердің, мүгедек-балалардың және үздік білімі туралы құжаттары (куәліктері, аттестаттары, дипломдары) бар азаматтардың б а с ы м қ ұ қ ы ғы б о л а д ы .

4. Азаматтарды жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік білім алу үшін жоғары оқу орындарына және ғылыми-зерттеу ұйымдарына қабылдау Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы белгілеген тәртіппен конкурстық негізде азаматтардың өтініштері бойынша жүзеге асырылады.

5. Кәсіптік орта және кәсіптік жоғары білім беретін білім беру ұйымдарына оқуға түсу кезінде Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін мөлшерде:

1) I, II топтағы мүгедектер, бала кезінен мүгедектер, мүгедек балалар арасынан ш ы қ қ а н а з а м а т т а р ү ш і н ;

2) ауылдың (селоның) элеуметтік-экономикалық дамуын айқындайтын мамандықтар бойынша ауыл (село) жастары арасынан шыққан азаматтар үшін;

3) Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылмайтын ұлты қазақ адамдар ү ш і н ;

4) жетім балалар және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалар үшін қ а б ы л д а у к в о т а с ы к ө з д е л е д і .

6. Азаматтарды арнаулы немесе шығармашылық дайындықты қажет ететін мамандықтарға қабылдау арнаулы немесе шығармашылық емтихандар нәтижелерін ескере отырып жүзеге асырылады.

Мамандықтардың және арнаулы немесе шығармашылық емтихандар еткізу тәртібінің тізбесі Үлгілік қабылдау ережелерімен белгіленеді. *(РҚАО-ның ескертуі: V001118 ; V001245 ; V022136 қараңыз)*

7. Рухани (діни) білім беру ұйымдарына қабылдау орта білімі бар азаматтар арасынан жүзеге асырылады.

8. Кәсіптік орта және кәсіптік жоғары білім берудің мемлекеттік құпиялармен жұмыс істеуді талап ететін жекелеген мамандықтары бойынша Қазақстан Республикасының азаматтарын қабылдау мамандандырылған мемлекеттік оқу орындарында және басқа да мемлекеттік оқу орындарының факультеттерінде (бөлімдерінде) мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша ғана жүзеге асырылады.

Мамандықтардың тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

9. Білім беру ұйымдарына азаматтарды қабылдау тәртібін осы Заңмен реттелмеген бөлігінде құрылтайшы белгілейді және ол білім беру ұйымының жарғысында бекітіледі .";

8) 14 - б а п т а :

1-тармақтағы "Барлық деңгейдегі" деген сөздер алып тасталып, олардан кейінгі "білім" деген сөз бас әріппен жазылсын;

2-тармақтағы "бітірушілерді" деген сөз "білім алушыларды" деген сөздермен ауыстырылсын;

9) мынадай мазмұндағы 14-1-баппен толықтырылсын:

"14-1-бап. Оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру

Оқу-тәрбие процесін қамтамасыз ету және жетілдіру, оқытудың жаңа технологияларын әзірлеу және енгізу, педагогикалық қызметкерлердің біліктілігін арттыруды қамтамасыз ету мақсатында білім беру ұйымдарында оқу-әдістемелік жұмыс жүзеге асырылады.";

10) 15 - б а п т а :

2-тармақтағы "білім беру ұйымдарының оқу жоспарларымен және бағдарламаларымен" деген сөздер "білім берудің мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті стандарттарының талаптарына сәйкес жұмыстық оқу жоспарларымен және бағдарламаларымен" деген сөздермен ауыстырылсын;

3-тармақтың бірінші бөлігіндегі "олармен" деген сөз "олармен келісілген" деген сөздермен, "келіседі" деген сөз "бекітеді" деген сөзбен ауыстырылсын;

11) 16-баптың 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Лицензиясы бар, мемлекеттік аттестаттаудан өткен және жалпы білім беру (мектепке дейінгіні қоспағанда) мен (немесе) кәсіптік білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қорытынды мемлекеттік аттестаттаудан өткен азаматтарға білім және (немесе) біліктілік деңгейі (сатысы) туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттар береді.";

12) 17-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"17-бап. Білім беру жүйесіндегі бірлестіктер

Білім беру жүйесіндегі білім беру қызметі субъектілерінің мүдделерін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес құрылған және жұмыс істеп тұрған олардың бірлестіктері білдіре алады.";

13) 18-баптың 8-тармағы "білім беру ұйымдарында" деген сөздерден кейін "(эксперименттік алаңдарда)" деген сөздермен толықтырылсын;

14) 20-баптың 4-тармағының екінші бөлігіндегі "кәмелетке толмағандар істері" деген сөздер "кәмелетке толмағандардың құқықтарын қорғау" деген сөздермен ауыстырылсын;

15) 23-баптың 4-тармағындағы "мектепке дейінгі ұйымда немесе мектепте" деген сөздер "мектепке дейінгі ұйымның мектеп алдындағы топтарында немесе жалпы білім беретін мектептер, лицейлер мен гимназиялардың мектеп алдындағы сыныптарында" деген сөздермен ауыстырылсын;

1 6) 2 4 - б а п т а :

4-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Аталған сатылар бірге немесе дербес жұмыс істей алады. Олар тиісінше жалпы бастауыш, негізгі жалпы, жалпы орта білім беруді іске асырады. Жалпы білім беретін оқу орнының мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі және жоғары сатыларының білім беру бағдарламалары сабақтас болып табылады, әрбір келесі бағдарлама алдыңғысына негізделеді." ;

6-тармақтың төртінші бөлігі "Кәсіптік оқыту" деген сөздерден кейін "білім беру қызметін жүзеге асыру құқығына белгіленген тәртіппен берілген лицензиясы болған кезде," деген сөздермен толықтырылсын;

1 7) 2 5 - б а п т а :

3-тармақ мынадай мазмұндағы екінші және үшінші бөліктермен толықтырылсын:

"Жоғары оқу орындарының филиалдары мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті білім беру стандарттарының әлеуметтік-гуманитарлық және жаратылыстану-ғылыми пәндері циклдарының көлемінде кәсіптік білім беру бағдарламаларын іске асырады.

Білім алушылардың мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті білім беру стандарттарының жалпы кәсіптік және арнайы пәндер жөніндегі оқу бағдарламаларын меңгеруі филиал құрған жоғары оқу орындарында жалғастырылады.";

б - т а р м а қ т а :

"алуы мүмкін" деген сөздер "алуға құқылы" деген сөздермен ауыстырылсын;"

"қысқартылған, жеделдетілген білім бағдарламалары" деген сөздер "жеделдетілген оқыту мерзімімен қысқартылған білім беру бағдарламалары" деген сөздермен ауыстырылсын;

"қысқартылған мерзімде" деген сөздер "жеделдетілген оқыту мерзімімен қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша" деген сөздермен ауыстырылсын;

18) 27-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"27-бап. Қосымша кәсіптік білім беру

1. Кәсіптік білім берудің әрбір сатысының шегінде қосымша кәсіптік білім берудің негізгі міндеттері технологиялар мен өндірісте болып жатқан өзгерістерге байланысты оларға қойылатын талаптарды ұдайы арттыруды ескере отырып, жұмысшылардың, қызметшілердің, мамандардың біліктілігін үздіксіз арттыру, еңбек нарығы құрылымының өзгеруіне байланысты қосымша мамандықтар алу арқылы кәсіби білімді , дағдылар мен іскерлікті тереңдету және кәсіби мүмкіндіктерді кеңейту болып т а б ы л а д ы .

2. Қосымша кәсіптік білім берудің негізгі нысандары біліктілікті арттыру мен кадрларды қайта даярлау болып табылады.

3. Қосымша кәсіптік білім берудің оқу бағдарламалары мен оқу жоспарларын білім беру ұйымдары, ғылыми ұйымдар мен қосымша білім беру ұйымдары, сондай-ақ нысанасы білім беру қызметі болып табылатын тиісті құрылымдық бөлімшелері бар өзге де заңды тұлғалар бекітеді және іске асырады.

4. Қосымша кәсіптік білім беру республикалық немесе жергілікті бюджет қаражаты есебінен де, ақылы негізде де жүзеге асырылуы мүмкін.

5. Білім беру ұйымдарының педагогикалық және ғылыми-педагогикалық кадрларының біліктілігін арттыру кемінде бес жылда бір рет жүзеге асырылады.";

1 9) 2 9 - б а п :

мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:

"2-1) еңбек нарығының кадрларға ағымдағы және болашақтағы қажеттігінің тұрақты мониторингі жүйесін құрады;"

3) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"3) жұмыс берушілер мен басқа да әлеуметтік серіктестердің кәсіптік білім беру проблемаларын шешуге қатысуын қамтамасыз етеді және кәсіптік жоғары білімі мен жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік білімі бар, сондай-ақ республикалық бюджеттен қаражат алатын ұйымдарда кәсіптік орта білімі бар мамандар даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бекітеді;"

мынадай мазмұндағы 6) тармақшамен толықтырылсын:

"6) білім беру мониторингін жүзеге асырудың тәртібін белгілейді;"

мынадай мазмұндағы 7) және 8) тармақшалармен толықтырылсын:

"7) мемлекеттік атаулы стипендияны белгілейді;

8) "Алтын белгі" белгісі туралы ережені бекітеді.";

2 0) 3 0 - б а п т а :

мынадай мазмұндағы 3-1), 3-2), 3-3), 3-4), 3-5) тармақшалармен толықтырылсын:

"3-1) білім беру сапасын басқаруды жүзеге асырады, білім беру сапасын бағалау мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді, техникалық және технологиялық нормаларды қабылдайды;

3-2) білім беру мониторингін және білім беруді басқару жүйесін ақпараттық қамтамасыз етуді жүзеге асырады, білім берудің бірыңғай ақпараттық жүйесін

ұйымдастыру және оның жұмыс істеу ережесін бекітеді;

3-3) білім берудің барлық деңгейлерінің үлгілік (базистік) оқу бағдарламаларын және оқу жоспарларын әзірлеуді ұйымдастырады және бекітеді;

3-4) сырттай, кешкі және экстернат нысанында білім алуға жол берілмейтін кәсіптер мен мамандықтардың тізбесін белгілейді;

3-5) жоғары кәсіптік білім беретін білім беру ұйымдарында экстернат нысанында білім алуға рұқсат береді;"

5) және 8) тармақшалардағы "мемлекеттік комитеттермен," деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 8-1), 8-2), 8-3), 8-4) тармақшалармен толықтырылсын:

"8-1) білім алушылардың үлгеріміне, оларды аралық және қорытынды мемлекеттік аттестаттауға ағымдағы бақылау жүргізудің нысанын әзірлейді және тәртібін бекітеді;

8-2) бірыңғай ұлттық тестілеуді және кешенді тестілеуді өткізудің ережелері мен технологиясын әзірлейді және бекітеді;

8-3) санының асып кетуі кезектен тыс мемлекеттік аттестаттауға алып келетін аралық мемлекеттік бақылаудан өтпеген білім беру ұйымдарында білім алушылардың ш е к т і с а н ы н б е к і т е д і ;

8-4) техникалық еңбек пен қызмет көрсету еңбегінің кәсіптері (мамандықтары) бойынша кәсіптік дайындық деңгейін растаудың және біліктілік берудің тәртібін әзірлеп, бекітеді;"

9-1) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"9-1) білім беру ұйымдарында оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру тәртібін бекітеді;"

10) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"10) оқу-ғылыми жабдықтарды әзірлеу мен өндіруді, шығармашылық сайыс негізінде оқулықтар, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу-әдістемелік құралдарын дайындау мен басып шығару жөніндегі жұмысты ұйымдастырады және білім беру ұйымдарына оқу әдебиеттерін таңдаудың тетігін жасайды;"

11) тармақша "басқа да әдебиеттерді" деген сөздерден кейін ", соның ішінде электрондық жеткізгіштегі әдебиеттерді" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы 12-1) тармақшамен толықтырылсын:

"12-1) жалпы білім беру пәндері бойынша республикалық олимпиадалар мен ғылыми жарыстарды, орындаушылардың және кәсіби шеберліктің республикалық конкурстарын өткізуді ұйымдастырудың ережесін бекітеді;"

13) тармақшадағы "республикалық бюджеттен қаржыландыру" деген сөздер " бюджет қаражаттары" деген сөздермен ауыстырылсын;

14) тармақша "үлгі ережелерін" деген сөздерден кейін ", сондай-ақ білім беру қызметтерін ақылы көрсету шартының үлгілік нысанын" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы 14-1), 14-2), 16-1), 16-2), 19-1) және 21-1) тармақшалармен толықтырылсын:

"14-1) кәсіптік бастауыш, кәсіптік орта және кәсіптік жоғары білім беретін білім беру ұйымдарында білім алушыларды ауыстырудың және қайта қабылдаудың ережелерін бекітеді;

14-2) күндізгі оқыту нысанындағы білім беру ұйымдарында білім алушыларға академиялық демалыстар берудің тәртібі мен мерзімдерін бекітеді";

"16-1) білім алуды аяқтамаған азаматтарға берілетін анықтама нысанын бекітеді;

16-2) білім беру қызметінде білім беру ұйымдары пайдаланатын қатаң есептегі құжаттардың нысанын әзірлейді және бекітеді";

"19-1) жоғары оқу орындарының ғылыми-педагогикалық қызметкерлерінің (профессорлық-оқытушылық құрам, ғылыми қызметкерлер) лауазымдарына конкурстық орналасудың ережесін бекітеді";

"21-1) педагогикалық қызметкерлерді аттестаттау ережесін бекітеді";

21) 31-баптың 2-тармағы:

мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

"3-1) оқулықтар, оқу-әдістемелік кешендері мен оқу-әдістемелік құралдарын алуды және жеткізуді ұйымдастырады, соның ішінде жалпы орта білім беретін мемлекеттік білім беру ұйымдарының кітапханаларын Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы ұсынған барлық оқулықтар, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу-әдістемелік құралдарының міндетті данасымен қамтамасыз етеді";

мынадай мазмұндағы 8-1) тармақшамен толықтырылсын:

"8-1) кәсіптік білім беру және кадрларды даярлау мәселелері бойынша оқу орындары мен жұмыс берушілер арасында әлеуметтік әріптестікті дамытуға жәрдемдеседі";

22) 33-бапта:

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

"1-1. Білім беру ұйымдары өз қызметін жария түрде жүзеге асырады, жұртшылықты оқу, ғылыми-зерттеу және қаржы қызметі туралы хабардар етеді";

3-тармақта:

4) тармақша мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"Кәсіптік орта және кәсіптік жоғары оқу орындарының білім алушылар контингентін қалыптастыру тиісті үлгідегі Оқу орындарына қабылдаудың үлгілік ережелеріне сәйкес бірыңғай ұлттық тестілеудің, кешенді тестілеудің нәтижелері бойынша берілген сертификаттар баллдары конкурсының негізінде жүзеге асырылады; (РҚАО-ның ескертуі: V001118 ; V001245 қараңыз)";

5) және 6) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын:

"5) білім беру процесі мен білім беру технологияларының әдістемелерін, оның ішінде дистанциялық білім беру технологияларын пайдалану және жетілдіру;

б) бірыңғай ұлттық тестілеуді және техникалық еңбек пен қызмет көрсету еңбегінің кәсіптері (мамандықтары) бойынша біліктілікті беруді қоспағанда, білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, оларға аралық және қорытынды аттестаттау жүргізу;"

мынадай мазмұндағы 9-1) тармақшамен толықтырылсын:

"9-1) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен кадрлардың біліктілігін арттыруды және оларды қайта даярлауды қамтамасыз ету;"

15) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"15) қоғамдық өзін-өзі басқару, қоғамдық бірлестіктер органдарының қызметіне жәрдемдесу;"

23) 34-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"34-бап. Білім беру ұйымдарын басқару

1. Білім беру ұйымдарын басқару Қазақстан Республикасының заңдарына, тиісті үлгідегі Білім беру ұйымы қызметінің үлгілік ережелері мен білім беру ұйымының жарғысына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Білім беру ұйымын алқалы басқарудың нысандары білім беру ұйымының кеңесі (ғылыми кеңес), қамқоршылық кеңес, педагогикалық, әдістемелік (оқу-әдістемелік, ғылыми-әдістемелік) кеңестер және басқа да нысандар болып табылады, олардың жұмысын ұйымдастыру ережелерін, оларды сайлау тәртібін қоса алғанда, Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы бекітеді.

3. Білім беру ұйымын тікелей басқаруды меңгеруші, директор, ректор немесе өзге де басшы жүзеге асырады.

4. Білім беру ұйымының басшысын құрылтайшы тағайындайды.

5. Білім беру ұйымы басшысының мәртебесі, білім беру ұйымының алқалы органдарының құрамы, өкілеттігі, сайлау тәртібі және қызметі, олардың арасындағы өкілеттіктің ара-жігін ажырату тиісті үлгідегі Білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік ережелерімен айқындалады және олардың жарғыларымен бекітіледі.

Мемлекеттік білім беру ұйымының басшысы үш жылда бір рет Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы белгілеген тәртіппен аттестаттаудан өтеді.

6. Мемлекеттік білім беру ұйымдарының басшыларына өздерінің қызметтерін білім беру ұйымдары ішіндегі немесе одан тыс жерлердегі басқа да басшылық (ғылыми және ғылыми-әдістемелік басшылықтан басқа) қызметтермен қоса атқаруға рұқсат етілмейді.

7. Мемлекеттік білім беру ұйымдары, олардың филиалдары (бөлімдері) басшыларының қызметтік міндеттерін қоса атқаруға болмайды.";

24) 35-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"35-бап. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау

1. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау мемлекеттің азаматтардың білім алуға құқығының сақталуын қамтамасыз етуге және негізгі және қосымша білім беру

бағдарламаларын іске асыратын заңды тұлғалардың өздері жүзеге асыратын білім беру қызметінің Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңдарының талаптарына сәйкестігін, мемлекеттік жалпыға бірдей білім беру стандарттарын және олардың алған лицензияларындағы талаптарды сақтауына бағытталған және білім беруді мемлекеттік басқару органдары оны өз құзыреті шегінде жүзеге асырады.

2. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік бақылау объектілері:

1) негізгі және қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын заңды тұлғалардың білім беру қызметі;

2) білім алушылардың тиісті білім беру бағдарламаларын меңгеру деңгейі болып табылады.

3. Мемлекеттік бақылаудың негізгі түрлері:

1) аралық мемлекеттік бақылау;

2) білім алушыларды қорытынды мемлекеттік аттестаттау;

3) білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттау;

4) білім беру ұйымдарын аккредиттеу;

5) лицензиялық ережелердің сақталуын бақылау;

6) білім беру ұйымдарының Қазақстан Республикасының білім туралы заңдарын сақтауын бақылау болып табылады.

4. Осы баптың 3-тармағында көрсетілген мемлекеттік бақылау түрлері мынадай нысандарда жүзеге асырылады:

1) ауызша;

2) жазбаша;

3) бірыңғай ұлттық тестілеу;

4) кешенді тестілеу;

5) тестілеу;

6) тексерулер.

Мемлекеттік бақылау жүргізу кезінде көрсетілген нысандар аралас атқарылуы мүмкін.

5. Аралық мемлекеттік бақылау:

1) тиісті сатыдағы білім беру бағдарламаларының мазмұнын білім алушылардың меңгергенін тексеру мақсатында жалпы орта білім беретін білім беру ұйымдарында;

2) білім алушылардың кәсіптік жоғары білім берудің мемлекеттік жалпы міндетті білім беру стандартының әлеуметтік-гуманитарлық, жаратылыстану-ғылыми және жалпы бейінді пәндер циклына кіретін жекелеген пәндерді игергенін олар екінші курсты бітіргеннен кейін (медициналық оқу орындарында - үшінші курсты бітіргеннен кейін) тексеру мақсатында кәсіптік жоғары білім беретін білім беру ұйымдарында жүзеге асырылады.

Аралық мемлекеттік бақылаудан өтпеген білім алушылардың Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы айқындаған

тәртіпте аралық мемлекеттік бақылаудан қайтадан өтуге құқығы бар.

Аралық мемлекеттік бақылаудан екінші рет өтпеген студенттер - мемлекеттік білім беру гранттары мен кредиттерінің иелері мемлекеттік білім беру гранты мен кредиті бойынша білім алуды жалғастыру құқығынан айырылады және ақылы негізде қайтадан оқу курсына қала алады.

Аралық мемлекеттік бақылаудан екінші рет өтпеген ақылы бөлімдердің студенттері ақылы негізде қайтадан оқу курсына қала алады.

Аралық мемлекеттік бақылаудан өтпеген білім алушылардың саны Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы белгілеген шекті саннан асатын білім беру ұйымдары кезектен тыс мемлекеттік аттестаттауға жатады.

Аралық мемлекеттік бақылау жүргізудің ережелерін Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы бекітеді.

6. Бірыңғай ұлттық тестілеу кәсіптік орта білім немесе жоғары кәсіптік білім беретін Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдарына ағымдағы жылы түсуге тілек білдіретін жалпы орта білім беру ұйымының жоғары сатысында білім алушылар үшін жыл сайын жүзеге асырылады.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша ағымдағы жылғы халықаралық олимпиадалардың қатысушылары бірыңғай ұлттық тестілеуді тапсырудан босатылады.

7. Білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттауды, олардың ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысандарына қарамастан, білім беруді мемлекеттік басқару органдары өздерінің құзыретіне сәйкес жоспарлы түрде бес жылда бір рет өткізеді.

Білім беру ұйымдарының филиалдарын мемлекеттік аттестаттау білім беру ұйымдары үшін көзделген тәртіппен білім беру ұйымының құрамында өткізіледі.

Алғашқы мемлекеттік аттестаттау жаңадан құрылған:

1) жалпы бастауыш, жалпы негізгі, жалпы орта білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында төрт жылдан кейін;

2) кәсіптік бастауыш, кәсіптік орта, кәсіптік жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында тиісті деңгейдегі мамандардың бірінші бітіруінен кейін бір жылдан кешіктірілмей;

3) мектепке дейінгі және мектептен тыс ұйымдарда үш жылдан кейін өткізіледі.

Білім беру ұйымдарын мемлекеттік аттестаттау туралы ережені Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

8. Жоғары оқу орындарын акредиттеу олардың өтініштері бойынша мемлекеттік аттестаттау негізінде жүзеге асырылады.

Акредиттеу ережесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.";

25) мынадай мазмұндағы 35-1-баппен толықтырылсын:

"35-1-бап. Білім беру жүйесін басқару органдарын
ақпараттық қамтамасыз ету

1. Білім беру жүйесін басқару органдарын толық, дұрыс, салыстырмалы ақпаратпен уақтылы қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасында білім беруді тиімді басқарудың мүмкіндіктерін қамтамасыз ететін білім берудің бірыңғай ақпараттық жүйесі құрылады және жұмыс істейді.

2. Білім берудің бірыңғай ақпараттық жүйесі белгіленген көрсеткіштер бойынша білім беру жүйесіндегі есептің деректерін, білім беру мониторингінің деректерін және Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы, білім беруді басқарудың жергілікті мемлекеттік органдары, білім беру ұйымдары өз міндеттерін жүзеге асыру кезінде алған өзге де деректерді қамтиды.";

2 б) 3 б - б а п т а :

1-тармақ мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Азаматтар ақылы оқуға түскен кезде білім беру ұйымы олармен білім беру қызметін ақылы көрсету шартын жасасуға міндетті.";

3-тармақтың б) тармақшасы "оқулықтармен" деген сөзден кейін ", оқу-әдістемелік кешендермен және оқу-әдістемелік құралдармен" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы 4-1-тармақпен толықтырылсын:

"4-1. Медициналық айғақтар бойынша және өзге де ерекше жағдайларда білім алушыға Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы орталық атқарушы органы белгілеген мерзімге және тәртіппен академиялық демалыс берілуі мүмкін.";

7 - т а р м а қ т а :

"Мемлекеттік білім беру" деген сөздер "Білім беру" деген сөздермен ауыстырылсын ;

мынадай мазмұндағы екінші, үшінші және төртінші бөліктермен толықтырылсын:

"Мемлекеттік атаулы стипендия жоғары оқу орындары мен ғылыми-зерттеу мекемелерінің мейлінше дарынды аспиранттарына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындарының күндізгі оқу нысаны бойынша білім алушы студенттеріне жоғары оқу орындары мен ғылыми-зерттеу институттарының ғылыми кеңестерінің шешімдері негізінде төленеді.

Жеке және заңды тұлғалар белгілейтін атаулы стипендиялар кәсіптік бастауыш, кәсіптік орта және кәсіптік жоғары білім беру ұйымдарында оқытудың күндізгі нысанында білім алушыларға тағайындалады.

Атаулы стипендиялардың мөлшерін және оларды төлеу тәртібін оларды тағайындаған органдар мен тұлғалар айқындайды.";

10-тармақтың бірінші бөлігі "балалар үйлерін" деген сөздерден кейін "және жергілікті атқарушы органдардың шешімі бойынша құрылатын отбасы үлгісіндегі балалар ауылдарын, Жасөспірімдер үйлерін" деген сөздермен толықтырылсын;

27) 39-баптың 2-тармағы "педагогтік қызметпен" деген сөздерден кейін "(жоғары оқу орындарын қоспағанда)" деген сөздермен толықтырылсын;

28) 40 - бапта :

2-тармақ "айлықақылары" деген сөзден кейін "мамандығы бойынша жұмыс стажы ескеріле отырып," деген сөздермен толықтырылсын;

3-тармақтың бірінші бөлігіндегі "еңбекке ақы төлеу" деген сөздер алып тасталсын;

5-тармақтың 3) тармақшасы "ұйымдар" деген сөзден кейін ", жалпы білім беретін мектептердің, лицейлердің және гимназиялардың мектеп алдындағы сыныптары" деген сөздермен толықтырылсын;

29) 41 - бапта :

3-тармақтың 2) тармақшасындағы "мемлекеттік жалпы міндетті стандарт" деген сөздер "білім берудің мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті стандарты" деген сөздермен ауыстырылсын;

4-1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"4-1. Селолық жерде жұмыс істейтін білім берудің педагогикалық қызметкерлеріне жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша, қызметтердің осы түрлерімен қала жағдайында айналысатын педагогикалық қызметкерлердің ставкаларымен салыстырғанда кемінде жиырма бес процентке жоғарылатылған айлықақылар мен тарифтік ставкалар белгіленуі мүмкін.";

7-тармақ мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

"3-1) кемінде бес жылда бір рет аттестаттаудан өтуге;"

30) 42-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы бөлікпен толықтырылсын:

"Жоғары оқу орындарындағы ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің (профессорлық-оқытушылық құрамның, ғылыми қызметкерлердің) лауазымдарға орналасуы конкурстық негізде жүзеге асырылады.";

31) 43-баптың 4-тармағының бірінші бөлігіндегі "республикалық және жергілікті бюджет қаражаты" деген сөздер "бюджет қаражаттары" деген сөздермен ауыстырылсын;

32) 48-бап алып тасталсын;

33) ресми тілде түзету енгізілді, мемлекеттік тілдегі мәтін өзгермейді.

2-бап. Осы Заң ресми жарияланған күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті